

'Ons land staat voor geweldige opgaven'

De rede van bondspresident Köhler

Achtergrond - 14 september 2006

Met spanning werd de rede van bondspresident Horst Köhler afgewacht, waarin hij zijn beslissing zou toelichten of hij het aftreden van de regering-Schröder accepteert of niet. Doordat verschillende mensen al met rechtszaken hadden bedreigd indien hij tot vervroegde verkiezingen zou besluiten, hangt alles af van zijn preciese argumentatie. Hier de Nederlandse vertaling van zijn rede van 21 juli 2005.

Geachte burgers,

Ik heb vandaag de vijftiende Duitse Bondsdag ontbonden en nieuwe verkiezingen vastgelegd op 18 september. Ons land staat voor geweldige opgaven. Onze toekomst en die van onze kinderen staat op het spel. Miljoenen mensen zijn werkloos, velen al jaren.

De economie van de Bond en van de deelstaten bevindt zich in een nog niet eerder vertoonde kritische situatie. Het huidige federale systeem is achterhaald. We hebben te weinig kinderen en we worden steeds ouder. En we moeten ons staande houden in de wereldwijde, harde concurrentieslag. In deze ernstige situatie heeft ons land een regering nodig, die haar doelen bestendig en nadrukkelijk kan najagen. Daarbij is de bondsregering aangewezen op de steun van een betrouwbare en handelingsbekwame meerderheid van de Bondsdag.

De bondskanselier heeft de Bondsdag op 1 juli duidelijk gemaakt dat hij met het oog op de geringe meerderheid geen bestendige en betrouwbare basis voor zijn politiek meer ziet. Hij wordt bedreigd met afwijkend stemgedrag en uittreding. Loyaliteitsverklaringen uit de rijen der regeringscoalitie houdt de bondskanselier, gezien de problemen die moeten worden opgelost, op den duur niet voor bestendig. De beoordeling van deze situatie door de bondskanselier heeft mij ook de SPD-fractievoorzitter vanuit zijn optiek bevestigd.

Ik weet dat veel mensen de afgelopen weken een gevoel van onbehagen hadden ten opzichte van de gevoerde procedure. Ze laten daarmee zien hoe belangrijk de

grondwet voor hen is. Daar ben ik blij om. Onze grondwet heeft zich inderdaad in meer dan vijftig jaar bewezen. Ze maakt om goede redenen slechts in uitzonderingsgevallen vervroegde verkiezingen mogelijk.

De grondwet geeft de bondskanselier evenwel de mogelijkheid een parlementaire vertrouwensvraag te stellen met het doel vervroegde verkiezingen uit te kunnen roepen. In de geschiedenis van de Bondsrepubliek is dit twee keer het geval geweest: in 1972 en in 1983. Een nederlaag voor de bondskanselier in de stemming is op zich niettemin onvoldoende om de Bondsdag te ontbinden. De politieke krachtsverhoudingen in de Bondsdag moeten haar handelende vermogen zodanig benadelen of verlammen, dat zij niet meer op zinvolle wijze een door een stabiele instemming van de meerderheid gedragen politiek kan voeren. Zo schrijft het Bundesverfassungsgericht het voor en zo ervaart de bondskanselier zijn situatie.

Ik heb de beoordeling van de bondskanselier nauwkeurig gecontroleerd. Daartoe heb ik veel gesprekken gevoerd met de verantwoordelijke politici en met juridische experts. Ik ben de burgers dankbaar die me in gesprekken, brieven en e-mails hun mening hebben meegedeeld. Volgens de uitspraak van het Bundesverfassungsgericht uit het jaar 1983 moet de bondspresident rekening houden met de beoordeling van de bondskanselier, tenzij ondubbelzinnig de voorkeur moet worden gegeven aan een andere beoordeling.

Ik heb respect voor iedereen die heeft getwijfeld en ik heb naar hun argumenten geluisterd en ze serieus afgewogen. Toch kan ik geen beoordeling van de situatie bedenken, die de ondubbelzinnige voorkeur geniet boven de beoordeling van de bondskanselier. Ik ben ervan overtuigd dat daarmee is voldaan aan de grondwettelijke voorwaarden voor de ontbinding van de Bondsdag.

Daarmee is het volgens de grondwet mijn plicht als bondspresident te beslissen of ik nieuwe verkiezingen vastleg of niet. Als ik dan alles afweeg, kom ik tot de conclusie dat het welzijn van ons volk nu het meest gediend is met nieuwe verkiezingen. Het is juist, dat in de huidige situatie de democratische soeverein – het volk – over de toekomstige politiek van ons land kan beslissen. Ik roep de partijen op hun voorstelling van hoe de problemen opgelost moeten worden de burgers zakelijk en oprecht duidelijk te maken. Ik ben er heel zeker van dat we over het talent en de bekwaamheid beschikken onze vrijheid veilig te stellen en een moderne verzorgingsstaat vorm te geven.

Geachte burgers, nu heeft u het in de hand. Let u alstublieft goed op. Democratie betekent de keuze te hebben tussen politieke alternatieven. Maakt u zorgvuldig gebruik van uw stemrecht.

Vertaald door Pim Huijnen.

Dit is een artikel gedownload via duitslandinstituut.nl.

Artikel: <https://duitslandinstituut.nl/artikel/3814/ons-land-staat-voor-geweldige-opgaven>